

Prædiken til 3. søndag i fasten

Joh. 8,42-51

Anden tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes:

Jesus sagde til dem: »Hvis Gud var jeres fader, ville I elske mig, for det er fra Gud, jeg er udgået og kommet. Jeg er ikke kommet af mig selv, men det er ham, der har udsendt mig. Hvorfor forstår I ikke, hvad jeg siger? Fordi I ikke kan høre mit ord. I har Djævelen til fader, og I er villige til at gøre, hvad jeres fader lyster. Han har været en morder fra begyndelsen, og han står ikke i sandheden, for der er ikke sandhed i ham. Når han farer med løgn, taler han ud fra sig selv; for løgner er han og fader til løgner. Men jeg siger sandheden, derfor tror I mig ikke. Hvem af jer kan påvise nogen synd hos mig? Når jeg siger sandheden, hvorfor tror I mig da ikke? Den, der er af Gud, hører Guds ord; men I hører ikke, fordi I ikke er af Gud.« Jøderne sagde til ham: »Har vi ikke ret i at sige, at du er en samaritaner og besat af en dæmon?« Jesus svarede: »Jeg er ikke besat af en dæmon, jeg ærer derimod min fader, men I vanærer mig. Jeg søger ikke min egen ære; der er en, der søger den, og han dømmes. Sandelig, sandelig siger jeg jer: Den, der holder fast ved mit ord, skal aldrig i evighed se døden.«

Johannesevangeliet 8,42-51

Der er et gammelt ord, der siger, at man ikke skal række fanden en lillefinger, for så tager han bare hele hånden. I dag siger Jesus faktisk, at man *skal* række fanden en lillefinger, ellers tager han bare hele armen. For er det ikke det, han siger, når han siger: Når den urene ånd er drevet ud af et menneske, flakker den omkring for senere at vende tilbage til det samme menneske, der nu er både fejlet og prydet, og så tager den syv andre ånder med, værre end den selv, og de flytter ind. Og det sidste bliver værre for det menneske end det første! Siger han med det så egentlig ikke, at det er bedre at gi' fanden en lillefinger, end at han ta'r hele armen? Det er bedre at lade djævelen bo i et lille hjørne af sit hus end at tro, man har fejlet ham ud – for evigt. Og med den melding er det nok på sin plads at sige: Hvad skal man tro? Er tingene og forholdene og menneskene, hvad de giver sig ud for? Ind imellem kan det også være én selv, man stiller spørgsmålet: Hvad er det, man egentlig rummer under overfladen? Hvad er det for ånder, der bor i ens eget hus? Nogle, der er mere foruroligende, end den pæne facade lader ane – måske? Hvad skal man tro?

For en tid siden læste jeg en bog af den unge mand, som I måske husker, var den eneste dansker, der overlevede den store færge Estonias forlis i Østersøen for nogle år siden. Med stor ærlighed lagde han vægt på et træk ved sig selv, som var kommet bag på ham. Sammen med nogle andre var han efter forliset kommet op i en gummiredningsflåde, som havde en eller anden defekt – men på et tidspunkt, mens de

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 812, 125 årgang
Marts 2024
ISSN 0901-2214

drev rundt i de høje bølger, kom de tæt på en anden redningsflåde, en som drev med bunden i vejret, men som var i bedre stand end den, de selv befandt sig i. De fik fat i kanten på den anden flåde, og for at kunne komme ombord i den måtte de have den vippet om, men på den anden flåde med bunden i vejret lå der en mand og holdt fast, så godt han kunne. Ham prøvede de at vippe af, selv om manden desperat skreg, at de skulle lade være. Heldigvis, siger nu bagefter den reddede unge mand – heldigvis mistede de taget i mandens flåde på grund af de voldsomme bølger og blæsten. Heldigvis lykkedes deres forehavende ikke. For det var jo regulært mordforsøg, erkender han bagefter. For selv at få en lidt bedre flåde var de parate til mord. Den unge dansker gav ærligt udtryk for at være blevet rystet over at opdage, at der var sådanne kræfter i ham, at han kunne finde på at handle så anderledes, end han havde forventet af sig selv. Og det var vigtig for ham at få sagt offentligt, at sådan havde det været. Han vidste nu, at han havde nogle dæmoner boede i sit hus, som han ikke var stolt af – men han erkendte, at de var der, og nu, hvor han vidste det, kunne han tøjle dem. De fik kun hans finger – armen beholder behold han.

Så, hvad skal man tro? Hvad er det, vi rummer i det skjulte? Hvad er det, vi giver plads for? Vi kan så forfærdelig let snyde os selv og hinanden. Al den uærlighed og blindhed, der er på færde. Men noget af det uhyggeligste sker der, hvor mennesker så frygtelig gerne vil være gode med en kristelig facade og derfor idealiserer sig selv. Men den, der aldrig giver fanden en finger – altså erkender, at det onde også findes i en selv – han risikerer at måtte give hele sin arm til djævelen, og så er det sidste værre end det første. Den, der tør erkende overfor sig, at der også findes ondskab i ham, han har en chance for at kunne styre det onde, ja, måske endog lade det onde tjene det gode.

Hvad er det, vi rummer i det skjulte? Hvad er det, vi giver plads for? Vores trang til at være gode glider så let over i bestræbelsen på at fremstå som god.

Det ender i et bedrag overfor verden. Det ender i selvbedrag og rene, pæne facader, og det sidste er værre end det første. Den kulde og herskertrang, som mange af os rummer, men ikke tør erkende, får en kristelig eller på en anden måde idealistisk facade. Huset ser pænt ud. Forældre kan f.eks. berøve deres børn frimodighed og udfoldelsestrang og glæde, kan gøre dem usikre på, hvem de er, forældrene kan gøre børnene fremmede for det, de er født og skabt til at være, fordi forældrene selv er styrede af et eller andet angstfuldt og mørkt, som de ikke kender eller rettere ikke vedkender sig.

Sædvanligvis går vi vel rundt og tror, at vi virkelig ved vores måde at leve på har med næstekærlighed at gøre. Men det er intet andet end en forførelse, en blind trang til at være god. Det kan godt være det samme, som at gi' djævelen hele armen. Det er en idealisme. Det risikerer kun at være en pæn facade, som skjuler et dyb af mørke i de voksne, så det onde i virkeligheden styrer det gode.

Ondt og godt får ofte sådanne former, at de kan forveksles. Derfor er det forståeligt, at nogle af Jesu samtidige mistroisk krævede et tegn af ham – "et tegn fra himlen". For hvad skal man mene, hvad skal man tro?

Der er så mange spil, så mange muligheder for at tage fejl. De, der spurgte Jesus dengang, gjorde det ud af mistro, men den slags ydre sikkerhed, de søgte, stiller Jesus ikke til rådighed. Han giver kun troens sikkerhed, når han siger: Kom tættere på det, der sker, afgør med dig selv, om det er ved hjælp af dæmoni, onde fordrejninger, jeg fordriver dæmoni, eller om det er ved Guds finger, om det er Guds rige, der virker.

Guds rige kan beskrives som "fordrejningsfrit område". Her kan det gode ikke fordrejes af det onde. Her får lyset fra Guds ansigt mørket og fordrejningerne til at vige. Så her i dag gør Jesus det altså klart for os, at kampen mellem ondt og godt, mellem dødskræfter og livskræfter, den kamp foregår ikke

på afstand af dig selv, så du blot kan betragte kampen på afstand som tilskuere.

Nej. Du er selv delagtig i kampen. Du er selv et hus, hvor kampen foregår, og den kamp er mest ødelæggende, hvis din opmærksomhed alene er rettet mod at holde facaden ren og pæn; den kamp er mest ødelæggende, hvis du koncentrerer dig om at holde et kritisk øje med de andre frem for dig selv, for så er det som en invitation til farlige kræfters besættelse af dine skjulte rum. Så er det at gi' hele armen til djævelen i stedet for at nøjes med at gi' ham fingeren! Og så er det sidste værre end den første!

Den, der erkender, at ondskaften også findes i ham eller sagt på en helt anden måde: den, der ved, han er en synder, han kan også leve af syndernes forladelse. Han, der ved, at hans hus aldrig er helt ryddet og pænt i alle hjørner og kroge, han ved, at han ikke alene skal befri sig fra det onde, han kan be': "Fri os fra det onde". Han tør tro mere på Gud end sig selv. Han tør godt gi' fanden en finger, for så falder fanden til patten, og du beholder armen. Du sættes fri af din besættelse af at skulle magte alting selv. Du sættes fri til at leve det liv, der nu engang er blevet dit.

For hvis nu det er Guds finger – Guds rige – som er på færde, der hvor det dæmonisk forvredne og lukkede viger for Jesus, så har du noget at vende dig mod. Så er der noget, du kan lade komme ind i dit hus, så du ikke bor alene med de altødelæggende dæmoner. Du bor nemlig sammen med de ord, Jesu ord til dig i dåben, der tydeliggør, at du ikke er overladt til dig selv, men er føjet ind i Guds store sammenhæng. Sådan som du er, sådan blev du fundet, der bli'r du holdt fast, så dit liv kan blive dit liv. Jesu ord om at han altid vil være hos dig, også når dit hus er besat af dæmoner, dæmoner, der skaber tomhed og mørke, der hvor der ellers er fylde og lys, de ord kalder håbet frem i dig, sådan som du er.

Der er altså ingen grund til at besmykke facaden, men al grund til at tage imod det, som tilbyde. Der er al mulig grund til at høre og bevare hans ord, give

hans ord og ånd husly, så der bli'r varmere og lysere i vores hus, så der kommer vækstmuligheder for tro og håb og kærlighed.

Hvor det sker, er vores legeme, det vil sige vores menneskeliv, blevet Guds tempel. Ikke at vi derved er blevet noget prangende eller særligt ryddet og pænt hus, men vi er blevet noget, der er værd at agte og passe. Det er en kostelig skat i et skrøbeligt lærkar, som ikke er noget at gøre sig til af, men kun til at glædes over.

Det er at lade Guds finger røre én, og så er Gudsriget her - midt i livet her på jorden - på trods af alle dæmonerne, der findes i os og vore huse, og som omgiver os med deres tomhed og kulde!

Amen!

Troels Laursen

Sognepræst i Ullits-Fovlum-Svingelbjerg, Farsø

Salmer (Den Danske Salmebog):

3: Lovsynger Herren, min mund og mit indre

275: Uforsagt, vær på vagt

267: Vær priset, Jesus Krist, Guds Lam

277: Herre, når din time kommer

574: For alle helgen, som i Kristi tro

(Prædikenen er udgivet første gang i 2018)

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
- her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk